

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра землеробства та гербології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан агробіологічного факультету
Тонха О. Л.
“ ” 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри землеробства та гербології
Протокол № 7 від “ 6 ” 04 2023 р.
Завідувач кафедри Танчик С. П.

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Агрономія»
Гарант ОП
Каленська С. М.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗЕМЛЕРОБСТВО ТА ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА»**

Спеціальність **201 Агрономія**
Освітня програма **Агрономія**
Факультет **Агробіологічний**
Розробники: д-р с.-г. наук Цюк О. А.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«Землеробство та продовольча безпека»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	201 «Агрономія»	
Освітня програма	«Агрономія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	20	10
Практичні, семінарські заняття	20	12
Лабораторні заняття		.
Самостійна робота	80	98
Індивідуальні завдання		.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	.

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Предметом «Землеробство та продовольча безпека» вивчаються причини та фактори особливостей і закономірностей проблем продовольчої безпеки, як складової міжнародної економічної безпеки; вивчається сутність та зміст продовольчої безпеки як комплексної складової соціально-економічного розвитку в контексті міжнародної економічної безпеки. Вивчається якість продуктів харчування та виробництво екологічно чистої продукції з огляду продовольчої безпеки, формування наукових основ екологічної політики в сфері агропромислового комплексу України

Отже, **метою** навчальної дисципліни «Землеробство та продовольча безпека» є оволодіння знаннями у сфері продовольчої безпеки, які допоможуть фахівцю у вирішенні питань, пов'язаних з їхньою професійною діяльністю.

Завдання: оволодіти здібністю до методологічного обґрунтування напрямів розв'язання проблем; розкрити поняття продовольчої безпеки та критеріїв її визначення; ознайомити з аспектами світової продовольчої проблеми; причинами нестачі продовольства та з основними напрямками боротьби з голодом, що вживаються світовою спільнотою; розкрити роль світової торгівлі та продовольчих транснаціональних корпорацій, світових та регіональних продовольчих організацій у зниженні гостроти продовольчої проблеми; сформувати вміння використовувати методи оцінки та моделювання рівня стану продовольчої безпеки України.

В результаті вивчення дисципліни «Землеробство та продовольча безпека» слухачі магістратури агробіологічного факультету повинні **знати:**

- основні методологічні напрями і методи наукових досліджень з проблем агрономії;
- особливості поняття продовольчої безпеки;
- світові продовольчі аспекти;

- роль світових продовольчих транснаціональних корпорацій;
- методи оцінки рівня стану продовольчої безпеки України

На підставі набутих знань магістр повинен **уміти:**

- формувати прогнози розвитку конкретних продовольчих процесів на мікро і макро рівні;
- ідентифікувати та описувати види та типи порушень продовольчої безпеки, давати оцінки його сучасними методами кількісної обробки інформації.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- Здатність працювати в міжнародному контексті;
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії;

Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії;

Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцями і нефахівцям.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності;

РН 9. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства;

РН 10. Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів;

РН 11. Здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок.

Навчальним планом підготовки магістрів з спеціальності "Агрономія" на вивчення дисципліни «Землеробство та продовольча безпека» відведено 120 год, в тому числі 40 год аудиторних занять. Підсумкового формою контролю є залік.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (заочної) форми навчання.

3.1 Теми лекційних занять

Змістовий модуль 1. Якісна і безпечна продукція як фактор світової глобальної безпеки

Лекційне заняття 1. Глобальна продовольча безпека – 2 год

Лекційне заняття 2. Світовий ринок продукції рослинництва – 1 год.

Лекційне заняття 3. Екологічні проблеми України – 2 год.

Лекційне заняття 4. Шляхи виробництва якісної і безпечної продукції рослинництва – 2 год

Лекційне заняття 5. Цільові показники продовольчої безпеки. Задоволення потреб населення основних видів продовольства – 2 год.

Змістовий модуль 2. Шляхи забезпечення та вдосконалення продовольчої безпеки

Лекційне заняття 6. Якість і безпека продуктів харчування у світі – 2 год

Лекційне заняття 7. Розвиток агропромислового комплексу в контексті забезпечення продовольчої безпеки в Україні – 2 год

Лекційне заняття 8. Наукові і практичні підходи до організації і забезпечення продукції здорового харчування населення України – 2 год

Лекційне заняття 9. Альтернативне землеробство, концепція та аспекти впровадження – 2 год

Лекційне заняття 10. Концептуальні підходи та шляхи вдосконалення системи забезпечення продовольчої безпеки – 2 год

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Якісна і безпечна продукція як фактор світової глобальної безпеки														
Тема 1.1. Глобальна продовольча безпека	4	10	2	2			6	12	2	2				8
Тема 1.2. Світовий ринок продукції рослинництва	4	10	2	2			6	8						8
Тема 1.3. Екологічні проблеми України	4	10	2	2			6	14	2	2				10
Тема 1.4. Шляхи виробництва якісної і безпечної продукції рослинництва	4	10	2	2			6	8						8
Тема 1.5. Цільові показники продовольчої безпеки. Задоволення потреб населення основних видів продовольства	4	10	2	2			6	8						8
Разом за змістовим модулем 1	20	50	10	10			30	50	4	4				42
Змістовий модуль 2. Шляхи забезпечення та вдосконалення продовольчої безпеки														
Тема 2.1. Якість і безпека продуктів харчування у світі	4	14	2	2			10	14	2	2				10
Тема 2.2. Розвиток агропромислового комплексу в контексті забезпечення продовольчої безпеки в Україні	4	14	2	2			10	12		2				10

Тема 2.3 Наукові і практичні підходи до організації і забезпечення продукції здорового харчування населення України	4	14	2	2			10	14		2			12
Тема 2.4. Альтернативне землеробство, концепція та аспекти впровадження	4	14	2	2			10	14		2			12
Тема 2.5. Концептуальні підходи та шляхи вдвоуконалення системи забезпечення продовольчої безпеки	4	14	2	2			10	16		2	2		12
Разом за змістовим модулем 2	20	70	10	10			50	70	6	8			56
Усього годин	40	120	20	20			80	120	10	12			98

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз показників світової та національної агропродовольчої безпеки	2
2	Продовольча криза. Вплив соціально – економічних чинників на світові та національні продовольчі процеси	2
3	Історичний аспект розвитку аграрної кризи у США	2
4	Історичний аспект формування агропродовольчої політики у Японії	2
5	Національна агропродовольча політика країн ЄС.	3
6	Оцінка стану агропродовольчого комплексу України	2
7	результати проведення аграрних реформ в Україні.	2
8	Методологія побудови системи саморозвитку територій	3
9	Аналіз результатів обстеження експериментального району	2
	Разом	20

5. Теми самостійних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз літератури з питань формування концепції продовольчої безпеки	20
2	Вивчення діяльності Міжнародних організацій, що займаються проблемами продовольчої безпеки, що діють у рамках ООН: МСОП (ВСОП), ЮНЕСКО, ВООЗ, ФАО, МАГАТЕ, ВМО та підготувати реферат	30
3	Аналіз Плану масштабних перетворень, що включає 17	30

	взаємопов'язаних та нероздільних цілей та завдань у галузі сталого розвитку – цілі сталого розвитку, прийнятого на Генеральній Асамблеї ООН у 2015р.	
	Всього	80

6. Індивідуальні завдання

1. Підготовка рефератів

Методичні поради. Написання реферату передбачає стисле (до 15 с.) викладення матеріалу за вказаною тематикою. Оформлення реферату передбачає: складання плану структури, викладення його основного змісту та переліку наукових джерел, використаних автором. Індивідуальна робота має виконуватися самостійно студентом із урахуванням здатності до дослідницької роботи та аналізу викладеного матеріалу.

Теми рефератів:

1. Проблеми світової продовольчої безпеки в умовах глобалізації економіки.
2. Актуальні питання продовольчої безпеки і розвитку сільського господарства.
3. Продовольча безпека України в епоху світової глобалізації.
4. Продовольча безпека України: стан, проблеми та використання потенційних резервів продовольчого забезпечення населення.
5. Чинники формування та функціонування ринку продовольчої продукції.
6. Продовольча безпека та її забезпечення в Україні.
7. Продовольча і сільськогосподарська організація ООН.
8. Продовольча криза. Міжнародний надзвичайний продовольчий резерв.
9. Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку.
10. Міжнародно-правовий механізм регулювання співробітництва в галузі сільського господарства.
11. Продовольча і сільськогосподарська організація об'єднаних націй.
12. Державно-правове регулювання забезпечення продовольчої безпеки.
13. Правовий механізм гарантування продовольчої безпеки в сучасних умовах.
14. Діяльність державних органів влади в сфері забезпечення продовольчої безпеки.
15. Проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки в окремих зарубіжних державах.
16. Правове регулювання продовольчої безпеки в Німеччині.
17. Правове регулювання продовольчої безпеки в США.
18. Правове регулювання продовольчої безпеки в Китаї.
19. Правове регулювання продовольчої безпеки в Японії.
20. Правове регулювання продовольчої безпеки в країнах Латинської Америки.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання

1. Що таке структура АПК?
2. Перерахуйте основні чинники економічного зростання.
3. У чому полягає актуальність агропродовольчої безпеки?
4. Назвіть чинники економічного зростання.
5. Як вирішуються проблеми з подолання продовольчої кризи в Європі, Азії та Україні?
6. Наведіть класифікацію галузей, що утворюють господарський комплекс країни.
 1. Поняття «продовольча безпека», «продовольча незалежність», «продовольча агропродовольча) політика».
 2. Сутність світової продовольчої кризи, її специфіка у теперішній час.
 3. Відмінності між показниками світової та національної продовольчої безпеки.

4. Причини та фактори світової продовольчої кризи.
5. Об'єктивні причини розвитку та поглиблення продовольчої кризи у світі та в окремих країнах.
6. Вплив соціально – економічних факторів на світові та національні продовольчі процеси
7. Вплив на продовольчу ситуацію ринку, світової торгівлі.
8. Вплив на продовольчу ситуацію у світі та окремих країнах міжконтинентальних агропромислових корпорацій
9. Роль міжнародних агропродовольчих організацій у розвитку продовольчої кризи.
10. Основні риси перетворення Японської економіки після другої світової війни.
11. Японські вирішення проблеми продовольчої безпеки.
12. Агропродовольча політика уряду об'єднаної Європи (ЄС).
13. Причини кризи СOT, «аграрних воєн» останніх років.
14. Національна агропродовольча політика держави Європи (На прикладі однієї з країн).
15. Цілі, завдання та напрями агропродовольчої політики України
16. Оцінка стану агропродовольчого комплексу СРСР напередодні розпаду та реформування країни.
17. Цілі та способи проведеної в Україні аграрної реформи. Результати аграрного реформування
18. Оцінка продовольчого становища України.
19. Цілі, завдання, напрями та ефективність агропродовольчої Політика Уряду України в даний час.
20. Наслідки вступу України до СOT.
21. Основні напрямки ефективної агропродовольчої політики України.
22. Методологія побудови системи саморозвитку територій.
23. Методика вибору та обстеження експериментального району.
24. Результати обстеження експериментального району.
25. Заходи щодо виведення району на саморозвиток.
26. Деталізація інноваційних проектів на прикладі конкретного району.
27. Відмінні риси та особливості національної агропродовольчої політики України та інших зарубіжних країн.
28. Значення вступу України до СOT, проблеми та рішення.
29. Положення агропродовольчої безпеки, що склалося в Україні.
30. Саморозвиток окремих територій із питань агропродовольчої безпеки.
31. Проекти та прогнози з агропродовольчої безпеки.

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

дисципліни «Землеробство та продовольча безпека»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність Агрономія 201	Кафедра Землеробства та гербології 20__–20__ навч. рік	Екзменаційний білет № 1 з дисципліни Землеробство та продовольча безпека	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) проф. Танчик С.П.

Екзменаційні запитання

1. Поняття «продовольча безпека», «продовольча незалежність», «продовольча (агропродовольча) політика».
2. Вплив на продовольчу ситуацію ринку, світової торгівлі.

Тестові завдання

Питання 1.

В даний час загроза економічній безпеці:

- а) знизилася;
- б) зросла;
- в) залишилося без зміни.

Питання 2.

Продовольча безпека залежить від:

- а) зовнішніх небезпек;
- б) внутрішніх загроз;
- в) внутрішніх та зовнішніх небезпек

Питання 3.

Види продовольчої безпеки:

- а) міжнародна;
- б) локальна;
- в) сімейна

Питання 4.

Які заходи держави спрямовані на підвищення забезпечення продовольчої безпеки?

- а) збільшити обсяги виробництва продукції;
- б) знизити обсяг імпорту продукції;
- в) запровадити квоти на експорт сировинних та продовольчих ресурсів

Питання 5.

Продовольча безпека країни забезпечується за рахунок:

- а) лише внутрішнього виробництва;
- б) імпорту поставок;
- в) внутрішнього виробництва та частково імпорту поставок

Питання 6.

Загроза економічної безпеки полягає в:

- а) напад на країну;
- б) зниження рівня життя населення;
- в) зниження науково-технічного рівня

Питання 7.

Стан економіки, у якому, незалежно від кон'юктури світових ринків, гарантується стабільне забезпечення населення продовольством у кількості, що відповідає науково обґрунтованим параметрам (пропозиція), та створюються умови для підтримки споживання на рівні медичних норм (попит) означає:

- а) продовольча безпека;
- б) громадська безпека;
- в) економічна стабільність

Питання 8.

Залежно від принципового ставлення до проблеми продовольчої безпеки країни світу можна умовно поділити на наступні:

- а) орієнтовні імпорт;
- б) що експортують продукцію;
- в) всі відповіді вірні

Питання 9.

Продовольчий аспект аграрної політики визначає:

- а) фізіологічні та платоспроможні межі попиту на продукти харчування на ринку;
- б) забезпечення країни продовольством, зокрема за рахунок власного виробництва;
- в) співвідношення рівня внутрішніх та світових с. –г. цін.

Питання 10.

Такі показники ефективності сільського господарства як продуктивність угідь, продуктивність праці, врожайність культур, продуктивність тварин, окупність кормів, рентабельність виробництва, оплату праці, величину дотацій сільському господарству, фондівдачу характерні

- а) для зовнішньоторговельного аспекту;
- б) для агропромислового аспекту;
- в) для сільськогосподарського аспекту.

8. Методи навчання.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни: «Землеробство та продовольча безпека»:

1. в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації:
 - словесні (лекція);
 - наочні (ілюстрація, демонстрація);
 - практичні (лабораторні роботи);
2. в аспекті логічності та мислення:
 - пояснювально-ілюстративні (презентація);
 - репродуктивні (короткі тестові контрольні);
3. в аспекті керування навчанням:
 - навчальна робота під керівництвом викладача;
 - самостійна робота під керівництвом викладача;
4. в аспекті діяльності в колективі:
 - методи стимулювання (додаткові бали за реферати, участі в олімпіадах, конференціях);
5. в аспекті самостійної діяльності:
 - навчальний модуль: структурно-логічні схеми; вибіркові тести.

9. Форми контролю.

Форми контролю студентів, які використовуються при вивченні дисципліни: “Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності_поточний, рубіжний і підсумковий контроль.

Поточний контроль знань є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу. Управління навчальним процесом можливе тільки на підставі даних поточного контролю. Завдання поточного контролю зводяться до того, щоб:

- 1) виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;
- 2) визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- 3) виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи, встановивши причини, які перешкоджають їх роботі;
- 4) виявити рівень опанування навиків самостійної роботи і намітити шляхи і засоби їх розвитку;
- 5) стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Головне завдання поточного контролю – допомогти студентам організувати свою роботу, навчитись самостійно, відповідально і систематично вивчати усі навчальні предмети.

Рубіжний (тематичний, модульний, блоковий) контроль знань є показником якості вивчення окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів.

Рубіжний контроль може проводитись усно й письмово, у вигляді контрольної роботи, індивідуально або у групі.

Підсумковий контроль студентів проводиться з метою оцінки їх знань і навиків з дисципліни. Основна мета – встановлення дійсного змісту знань студентів за обсягом, якістю і глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

Основними формами контролю знань студентів є контроль на лекції, на лабораторних заняттях, у позааудиторний час, на консультаціях і заліках.

Контроль на лекції ми проводимо як вибірково (усне опитування студентів) або з застосуванням тестів (за раніше викладеним матеріалом).

Поточний контроль на лекції покликаний привчити студентів до систематичної проробки пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття студентів розділи з наступним роз'ясненням їх.

Поточний контроль на лабораторних заняттях проводиться з метою виявлення готовності студентів до занять у таких формах:

1. Вибіркове усне опитування перед початком занять.
2. Фронтальне стандартизоване опитування за карточками, тестами протягом 5– 10 хв.
3. Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
4. Виклик до дошки окремих студентів для самостійного розв'язування задач, письмові відповіді на окремі запитання, дані на лабораторному занятті.
5. Оцінка активності студента у процесі занять, внесених пропозицій, оригінальних рішень, доповнень попередніх відповідей і т. ін.
6. Письмова (до 45 хв.) контрольна робота.

Контроль у позааудиторний час.

1. Перевірка перебігу виконання домашніх завдань і контрольних робіт. Оцінюються якість і акуратність виконання, точність і оригінальність рішень, перегляд спеціальної літератури, наявність елементів дослідження, виконання завдання у встановленому обсязі відповідно до заданих строків.

2. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури.

3. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно пророблюється.

4. Індивідуальна співбесіда зі студентом на консультаціях.

Консультації. Мета консультацій – допомогти студентам розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких студенти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання студентів, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

Іспит. При вивченні дисципліни застосовується іспит з виставленням оцінок за п'ятибальною шкалою.

Лабораторні роботи приймаються по виконанні кожного завдання. При цьому студент подає записи, розрахунки.

Стандартизований контроль знань (екзамен).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Рейтинг з навчальної роботи проводиться у формі контролю знань студента по модулям із дисципліни “Землеробство та продовольча безпека”, що вивчається, охоплює весь матеріал і проводиться у декілька етапів, зсунутих у часі.

Загальна кількість модулів при вивченні дисципліни складає 2 модуля. Кількість балів отриманих при вивченні модуля складається із 3-х складових: лекційні заняття, практичні роботи та самостійна підготовка під керівництвом викладача. Рейтинг з кожного модулю визначається за таким принципом:

- **1 Модуль:** лекційні – 40 балів (за опрацювання лекційного курсу і написання модульної роботи (тестів)), практичні – 50 балів (відпрацьовані і захищені); самостійна – 10 балів (виконання теоретичних та розрахункових завдань). Максимальна кількість балів за модуль складає **100 балів**.

- **2 Модуль:** лекційні – 40 балів (за опрацювання лекційного курсу і написання модульної роботи (тестів)), практичні – 50 балів (відпрацьовані і захищені); самостійна – 10 балів (виконання теоретичних та розрахункових завдань). Максимальна кількість балів за модуль складає **100 балів**.

Максимальна кількість балів, які можна отримати за 2 модулі становить **200 балів**.

Підсумкова атестація проводиться за тестовими технологіями.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Адамик В. Актуальні питання продовольчої безпеки і розвитку сільського господарства у контексті подолання бідності /В. Адамик. // Вісн. Тернопільського нац. екон. ун-ту. 2009. № 1. С.61-68.

2. Андрєєва Н.М. Продовольча безпека України в епоху світової глобалізації /Н.М. Андрєєва. // Економіка харчової промисловості. 2009. № 2. С.32-38.

3. Бачили очі, що купували...: Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи підтримує проект закону про внесення змін та доповнень до Закону "Про безпечність та якість харчових продуктів" (щодо свободи вживання продуктів харчування) // Голос України. 2009. 21 лип. (№133). С.5.

4. Білик Ю.Д. Продовольча безпека України: стан, проблеми та використання потенційних резервів продовольчого забезпечення населення. / [Ред. В.М.Божок] К.: Фенікс, 2000. 54, [1] с.: іл., табл. - Б307468 13. Бітнер О. На порядку денному - продовольча безпека держави: [день Уряду у Верховній Раді України з питань забезпечення продовольчої безпеки держави] // Уряд. кур'єр. 2003. 10 верес. С.1, 2.

5. Боднарчук В.М. Управління якістю сировини й регулювання законодавчої бази - надійні підвалини безпеки продукції: [щодо законодавчого регулювання питань безпеки якості харчової продукції] /В.М. Боднарчук, О.О. Василенко, Н.О. Сорокіна. // Молочна промисловість. 2007. № 6. С.12-14.

6. Бойко В.І. Про гарантування продовольчої безпеки України // Економіка АПК. - 2006. № 1. С.60-67.

7. Болдуєв М. Розвиток інституційних основ продовольчої безпеки регіону /М. Болдуєв. // Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2009. № 2. С.29-34.

8. Болдуєв М.В. Сучасна державна політика щодо забезпечення продовольчої безпеки України: [досвід формування принципів державної політики щодо забезпечення продовольчої безпеки в розвинутих країнах та визначено її основні напрями в Україні] /М.В. Болдуєв. // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2009. № 1. С.21-25.

9. Власов В. Бізнес знову на гачку Держспоживстандарту: [позиція Держспоживстандарту, очолюваного Л.Школьніком, щодо законопроектів №1363 "Про внесення змін до деяких законодав. актів України (щодо стандартизації та обов'язкової сертифікації)" і №1365 "Про ринковий нагляд"] // Дзеркало тижня. 2008. 5-11 квіт. С.11.

10. Власов В.І. Методичні підходи щодо оцінки продовольчої безпеки країни: [спроба сформулювати методичні підходи щодо оцінки продовольчої безпеки] // Економіка АПК. 2009. № 8. С.43-45.

11. Волощук Г. О. Контроль за якістю - першочергова проблема кожного підприємства громадського харчування // Масове харчування, готельне господарство і туризм в умовах ринкових відносин. К., 1997. С.25-29.

12. Глібов Р.В. Чинники формування та функціонування ринку продовольчої продукції /Р.В. Глібов. // Економіка АПК. 2009. № 12. С.92-95.

13. Глобальна продовольча безпека / О. Г. Білорус, М. В. Зубець, П. Т. Саблук, В. І. Власов; Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» УААН. К.: ННЦ «ІАЕ», 2009. 485 с.

14. Гойчук О. І. Продовольча безпека та її забезпечення в Україні // Вісник аграрної науки Причорномор'я. - Миколаїв, 2001. Спец. вип. 4 (13). С.205–211.

Допоміжні

15. Гойчук О. Продовольча безпека та необхідність її правового забезпечення: О. Гойчук, В. Курило: [проаналізовано рівень виробництва та споживання продуктів харчування в Україні, визначено загрози продовольчій безпеці та розглянуто стан нормативно-правової бази її забезпечення] // Адвокат. 2006. № 3. С.3-5.

16. Гойчук О.І. Продовольча безпека в Україні і світі - К.: Наукметодцентр аграр. освіти, 2003. 113 с.

17. Гойчук О.І.Продовольча безпека: теорія, методологія, проблеми : Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. д-ра екон. наук. 08.07.02. / Миколаїв. держ. аграр. ун-т. Миколаїв, 2004. 32 с.

18. Гребенюк М. Державно-правове регулювання забезпечення продовольчої безпеки /М. Гребенюк. // Право України. 2009. № 5. С.92-98.

19. Гребенюк М. Міжнародно-правовий досвід забезпечення продовольчої безпеки: [розглянуто міжнародне визначення продовольчої безпеки, а також деталізовано право на продовольче забезпечення та порядок його реалізації крізь призму конституцій держав колишнього СНД і деяких європейських країн] /М. Гребенюк. // Право України. 2010. № 2. С.165-172.

20. Гребенюк М. Правовий механізм гарантування продовольчої безпеки в сучасних умовах /М.Гребенюк. // Право України. - 2010. № 12. С.244-251.

21. Гребенюк М.Діяльність органів прокуратури в сфері забезпечення продовольчої безпеки /Максим Гребенюк. // Вісн. прокуратури. 2009. № 10. С.32-35.

22. Гребенюк М.Проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки в окремих зарубіжних державах: [розкриваються актуальні питання правового забезпечення продовольчої безпеки виходячи з досвіду окремих держав (Японія, Бразилія, США) та деталізовано законодавчо встановлені пріоритети та шляхи реалізації державної аграрної політики окремих зарубіжних країн] /Максим Гребенюк. // Підприємництво, госп-во і право. 2010. № 10. С.52-55.

Інформаційні ресурси

1. Органічне виробництво і продовольча безпека

<https://www.youtube.com/watch?v=MxSTUove75U>

2. Продовольча безпека в Україні: стан, проблеми, шляхи вирішення.

http://www.fem.znau.edu.ua/courses/agr_pol/